

เอกสารความรู้เรื่อง ความร่วมมือของผู้ปกครองกับโรงเรียน

...โดย...

ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง

ผู้อำนวยการหลักสูตร ตรีศาสตรมหาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปี 2557

คำนำ

เอกสารความรู้เรื่องความร่วมมือของผู้ปกครองกับโรงเรียนนี้จัดทำขึ้นในโอกาสที่เป็นที่ม
คณาจารย์หลักสูตรระดับดุขภูบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ
เรามีนักศึกษาในโครงการนี้หลายคนที่กำลังทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆที่เป็นประเด็นปัญหาในการ
บริหารจัดการตลอดจนการพัฒนาภาคส่วนต่างๆที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่องานการศึกษาพิเศษโดยองค์รวม
งานด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองก็เป็นประเด็นสำคัญเรื่องหนึ่งที่นักศึกษาให้
ความสนใจ ดิฉันได้อ่านเอกสารชื่อ Parents and Schools ของ Ann M. Bauer and Thomas M. Shea, 2003
เห็นว่ามีข้อมูลสอดคล้องกับงานของนักศึกษามากหลายคน จึงสรุปไว้เป็นภาษาไทยเพื่อนักศึกษาที่สนใจจะ
สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ตามอัธยาศัย

ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง

ผู้อำนวยการหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปี 2557

ความเป็นมา

สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูส่วนใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ จะมีรายวิชา การทำงานกับผู้ปกครองแต่รายวิชาที่พูดถึงผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีไม่มากนัก สำหรับนักศึกษา วิชาครูทุกสถาบันจะได้รับประสบการณ์เด็กทั่วไป แต่มีเพียงส่วนน้อยที่จะได้ฝึกประสบการณ์กับสมาชิกครอบครัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

แม้ว่ารายวิชานี้จะเป็น รายวิชา บังคับ เรียนก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่ก็ยังขาดความรู้และประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้ว่าครูใหม่หลายคนยังมีปัญหาในการสื่อสารติดต่อกับผู้ปกครอง

ในเอกสาร ผู้ปกครอง กับโรงเรียน นี้ ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ หลักการเหตุผลของการทำงานร่วมกับผู้ปกครองอย่างสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือของผู้ปกครอง ครูและสถานศึกษา เพื่อคุณภาพชีวิต และความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็ก

Thomson 1992. Sited in Bauer and Shea, 2003,p'30 กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจนให้ความสนใจกับหลานของเขามาก แต่ถ้าทางโรงเรียนขอให้ผู้ปกครองกลุ่มนี้ร่วมมือแต่ไม่ได้ให้แนวทางการมีส่วนร่วม ผลจะพบว่าผู้ปกครองไม่ค่อยจะให้ความร่วมมือ แต่ถ้าโรงเรียนให้โอกาสผู้ปกครองกลุ่มนี้เข้ามาสร้างความแตกต่างอย่างจริงจังในโรงเรียน พวกเขาจะตอบสนองอย่างดี โดยการให้ความร่วมมืออย่างจริงจังต่อเนื่องทำให้เกิดความแตกต่างได้จริง

ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการให้ความร่วมมือกับโรงเรียน จากการค้นหาค้นหาของบริการทดสอบของสหรัฐอเมริกา, 1992 พบว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ปกครองและครูเพียง 10% เท่านั้น จึงทำให้การติดต่อกับผู้ปกครองจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยาก

วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองกลุ่มนี้คือการให้กลุ่มนักวิชาชีพระดับต้น para professional Epstein 1993, p.32 ศึกษาพบว่า สถานภาพ คุณลักษณะของผู้ปกครองเช่น ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกของครอบครัว สถานภาพการสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของบุตรหลาน ไม่ได้มีผลเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แต่สิ่งที่มีผลสำคัญต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ เจตคติและการปฏิบัติของโรงเรียน

Desker. (1996, p.32) กล่าวว่าผู้ปกครองที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมักเป็นผู้ปกครองที่มีฐานะมั่นคง มีความมุ่งมั่นและมีส่วนร่วมในการเรียนของบุตรหลาน แม้ว่าการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองเป็นเรื่องยากแต่ ก็เป็นไปได้โดยการสร้างความมุ่งมั่นก็จะสามารถสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองได้

Dennis and Giangreco (1996, p.33) พบว่า ผู้ปกครองจะไม่ค่อยสบายใจในการประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แล้วไม่ยอมมาร่วมมือกับโรงเรียน

Rabbin (1991) ศึกษาพบว่า พ่อแม่ของเด็กพิการมีงานผลการเรียนรู้ของลูกจากรายงานของโรงเรียนจนบ่อย ๆ จะมีความเครียดน้อยกว่าผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้ติดตามผลการเรียนของลูก ดังนั้นการรายงานความก้าวหน้าของบุตรหลานส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียน

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของรัฐไอโอวา สหรัฐอเมริกา (1992, p.65) พบว่า 89% พ่อแม่ไม่มีส่วนในการทำงานร่วมกับโรงเรียน 32% รายงานว่าผู้ปกครองบอกว่าไม่รู้ว่าจะร่วมมืออย่างไร 28% ขาดความรู้ในการดูแลเด็ก 25% รู้สึกอายุไม่สามารถร่วมงานในเวลาทีโรงเรียนกำหนด 18% และรู้สึกว่โรงเรียนไม่ต้อนรับ 9%

ความร่วมมือของผู้ปกครองลดลงเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น

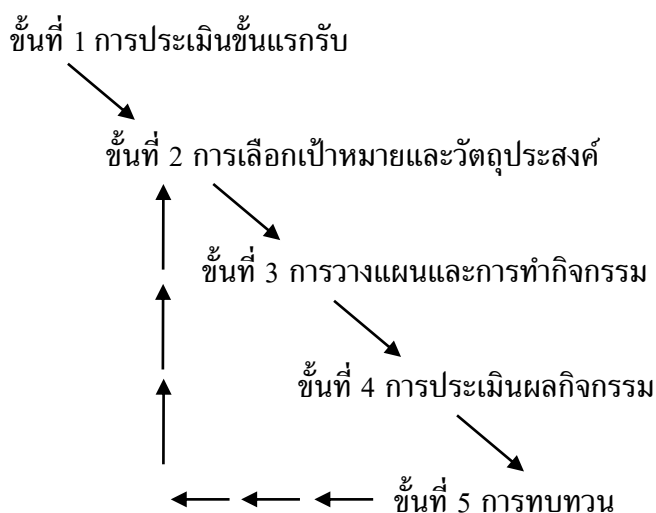
โปรแกรมที่ประสบผลสำเร็จในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองมักมีลักษณะป้องกันมากกว่าการแก้ไขรูปแบบความร่วมมือแบบผู้ปกครองเป็นหุ้นส่วน (The Partnership Model) ที่เสนอโดย Swap (1991, p.67) เรียกว่า การเสริมศักยภาพด้านหลักสูตร curriculum enrichment เป้าหมายคือ การขยายและยืดหลักสูตรสถานศึกษาโดยการให้ครอบครัวมีส่วนร่วม ในรูปแบบนี้ผู้ปกครองและครูอาจารย์ทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหลักสูตรทั้งวัตถุประสงค์และเนื้อหา ความสัมพันธ์เป็นแบบการเคารพนับถือกันอย่างจริงจัง เป้าหมายของการทำงานร่วมกันคือความสำเร็จของเด็ก ๆ ทุกคน ความสัมพันธ์เป็นมิตรภาพที่แท้จริง เป็นรูปแบบของหุ้นส่วน (a partnership Model) รูปแบบของหุ้นส่วนนี้มี 5 ชั้น Shea & Bauer, 1991, p.67

1. การประเมินผลแรกรับ
2. การเลือกเป้าหมายและวัตถุประสงค์
3. วางแผนเพื่อทำกิจกรรม
4. การประเมินผลกิจกรรม
5. การทบทวน

ขั้นที่ 1 การประเมินผลแรกรับ คือการพบของครูและผู้ปกครองในครั้งแรก ในการประชุมครั้งแรกนี้ครูจะสร้างสัมพันธ์ภาพที่เป็นไปในเชิงบวก การทบทวน พูดคุยถึงโปรแกรมและความก้าวหน้าของเด็กและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในขั้นนี้ ครูต้องพยายามเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของเด็ก การประเมินผลครั้งแรกนี้จะช่วยให้ทราบถึงศักยภาพของเด็ก ความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็ก การรวบรวมข้อมูลทำให้ทราบมุมมองของผู้ปกครอง ศักยภาพของเด็ก

ขั้นที่ 2. ครูและผู้ปกครอง ได้ร่วมกันประเมินความพร้อม ความสนใจ ความมุ่งมั่น ความสามารถของผู้ปกครอง ความต้องการที่จะร่วมมือของผู้ปกครอง ขั้นนี้ทำให้ผู้ปกครองและครูได้รับทราบข้อมูลที่จำเป็น เข้าใจกัน พร้อมทั้งจะเลือกเป้าหมายและวัตถุประสงค์

การตั้งเป้าหมายเฉพาะ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง Trivette and Deal(1988, p.67) กล่าวว่าความล้มเหลวในการพยายามของผู้ปกครองส่วนมากจะเกิดจากการขาดความตกลงร่วมกันว่าจะทำอะไร เช่นการเลือกเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งต้องทำร่วมกัน พ่อแม่และครูต้องสังเคราะห์ข้อมูลของเด็กร่วมกัน เป้าหมายใดที่เด็กยังทำไม่ได้จะต้องนำมาเป็นวัตถุประสงค์ และเป้าหมายต่อไป การกำหนดผลลัพธ์ต้องมาจากความร่วมมือกัน วัตถุประสงค์จะเป็นเป้าหมาย benchmark ไปสู่เป้าหมาย

รูปแบบที่ใช้สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Shea and Bauer, 1987;1991)

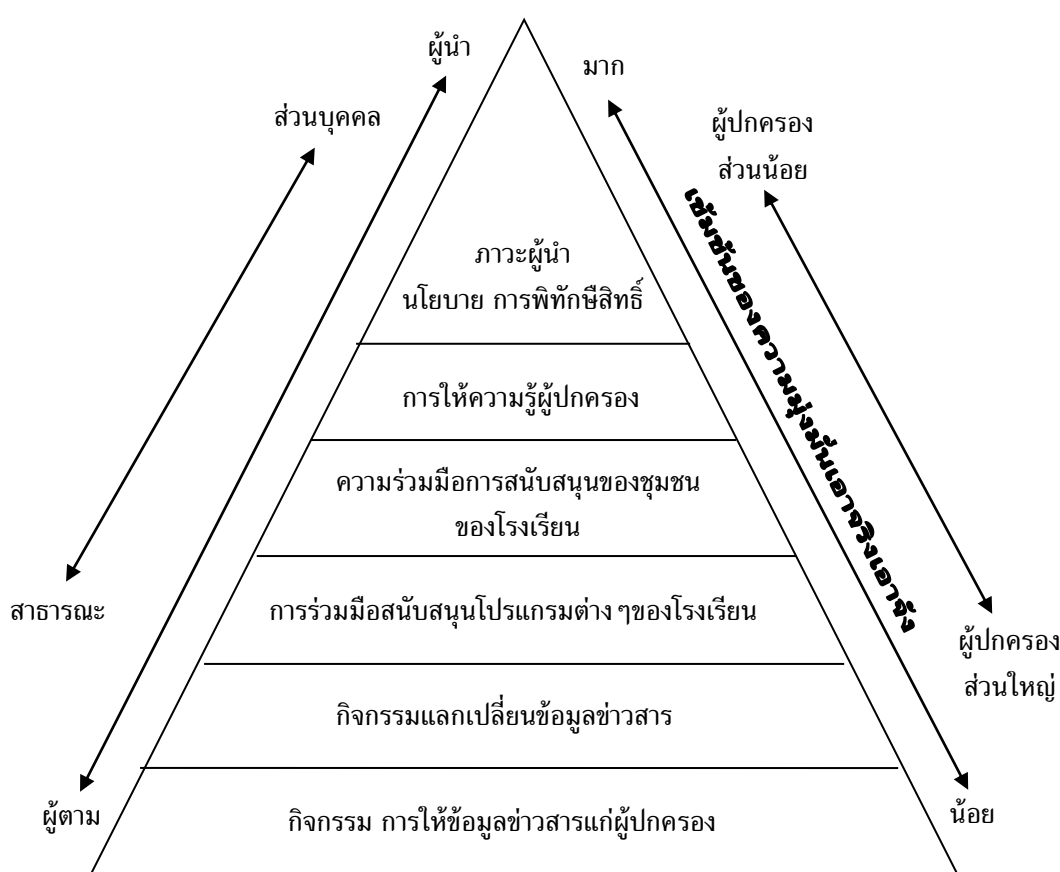
รูปแบบนี้จะต้องสามารถบอกพฤติกรรม ความรู้และทักษะของผู้ปกครอง ครูจะตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันได้

ขั้นที่ 3 ครูและผู้ปกครองวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกันแปลงวัตถุประสงค์มาเป็นกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร กิจกรรมจะต้อง 1) ปรับเปลี่ยนจำนวนเวลาที่เกี่ยวข้อง 2) ลักษณะส่วนบุคคล 3) ความทุ่มเทและความร่วมมือของแต่ละคน เช่น การส่งใบเตือน เช่น ความร่วมมือที่น้อยกว่าการประชุมปรึกษาหารือที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมอาจจะเป็น

1) กิจกรรมการให้ข้อมูลข่าวสารกัน เช่น จัดหมายข่าวการฝากข้อความ ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างพ่อแม่กับครู ในกรณีนี้พ่อแม่เป็นเพียงผู้รับข่าวสาร

2) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การประชุมของครูและผู้ปกครองที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน กรณีนี้พ่อแม่ร่วมกิจกรรมมากขึ้น

- 3) โปรแกรมการสนับสนุนความร่วมมือของโรงเรียนที่เน้นให้สมาชิกผู้ปกครองร่วมกันนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือทำกิจกรรมการศึกษากับเด็กที่บ้าน
- 4) ความร่วมมือของชุมชนของโรงเรียน ซึ่งกรณีนี้มีสมาชิกของครอบครัวเป็นอาสาสมัคร เป็นติวเตอร์หรือผู้เตรียมสื่อวัสดุการสอน
- 5) การให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง กิจกรรมดังกล่าวนี้จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะให้ผู้ปกครอง
- 6) ภาวะผู้นำของผู้ปกครอง นโยบายและความพยายาม พหุทักษะที่ดี ดึงแผนภาพขั้นตอนที่ 4

ขั้นตอนและความเชื่อมโยงของ กิจกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง
(ดัดแปลงจาก Anne M.Bauer and Thomas M.Shea, 2003. p.69)

ระยะที่ 4 ตามรูปภาพที่นำเสนอนี้เป็น ขั้นตอนของการประเมินกิจกรรม

คำถามพื้นฐานในการประเมินผลมักจะรวมถึงคำถามเหล่านี้ไว้เสมอ

1. มี กิจกรรมเหล่านี้หรือไม่
2. มีการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้หรือไม่
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและเห็นด้วยกับขั้นตอนต่างๆ หรือไม่

คำถามทั้ง 3 ข้อนี้จะป็นหลักฐานยืนยันการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของครูและผู้ปกครอง เช่น ถ้าไม่ได้จัดกิจกรรมกำหนดไว้ทุกคนต้องรับทราบถึงสาเหตุ ความขัดข้อง อย่างชัดเจน ทั้งสองฝ่ายจะต้องตกลงกันว่าครูจะต้องเป็นผู้ชี้แจง และให้ทุกคนทราบให้ชัดเจนในทำนองเดียวกันถ้ามีการจัดกิจกรรมตามกำหนดแต่ผู้ปกครองไม่ได้มาร่วมงาน ประเด็นนี้ผู้ปกครองไม่รับผิดชอบจึงต้องชี้แจงให้หุ้นส่วน คือ ทางโรงเรียนอย่างชัดเจนเช่นกัน

หากเป็นการประเมินผลในระดับ การประเมินด้าน เนื้อหา ซึ่งจะเห็นได้จาก ข้อคำถาม ที่ถามซ้ำ ท่านให้ความรู้ เรื่องอะไร และได้ฝึกทักษะอะไร ในการประชุม/กิจกรรมนี้ ในกิจกรรมนี้ ครูอาจจะจัดการประชุมกลุ่มย่อยแล้วสังเกต ปฏิภิรยาของผู้ปกครองกับบุตรหลานเพื่อจะดูว่าผู้ปกครองได้เรียนรู้และมีทักษะอะไรเพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่จัดให้หรือไม่

ขั้นสุดท้ายของรูปแบบนี้ คือ **การทบทวน** กิจกรรมนี้จะจัดในรูปแบบของการประชุมครู – ผู้ปกครองโดยทั่วไป กิจกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองจะสิ้นสุดต่อเมื่อผู้ปกครองสิ้นสุดสภาพการเป็นผู้ปกครองของนักเรียนเท่านั้น ซึ่งอาจจะหมายถึงการที่บุตรหลานสำเร็จการศึกษาหรือย้ายไปสถานศึกษาอื่น การทบทวน กิจกรรมความร่วมมือต่างๆ มักจะทบทวนเป็นประจำทุกปี การทบทวนความร่วมมือนี้เป็นประโยชน์ต่อการตั้งเป้าหมาย และกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ ตลอดจน การให้ความร่วมมือ การศึกษาความต่อเนื่อง

ตัวอย่าง รายงานการประชุมผู้ปกครอง – ครู แต่ละคนจะมีการบันทึก ตาม แบบฟอร์ม ข้อตกลงครูผู้ปกครองเป็นรายบุคคล

วันที่

ชื่อนักเรียน

ชื่อผู้ปกครอง นางตี๋

ชื่อครู ครูเร

สรุปผลการประชุมครั้งแรก

นางตี๋ คุณแม่ของนายปัง กับครูเร เข้าร่วมประชุมพูดคุย ครั้งนี้ทั้งสองได้ร่วมกันจัดทำ แผนกิจกรรมพัฒนานายปังร่วมกัน มีการสัมภาษณ์ นางตี๋ ได้มีการร่วมกันจัดทำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันขึ้น

เป้าหมายและวัตถุประสงค์

ลดความวอกแวกของนาย ปัง ที่บ้าน เพิ่มสมาธิ

กิจกรรม

- นายปัง จะต้องบันทึก ว่า รายการงานที่ทำสำเร็จ ทั้งหมดหลังจากการเตือน ครั้งที่ ๒ หากไม่ทำรางวัลที่กำหนดว่าจะได้จะต้อง งด
- ถ้านายปัง ทำงาน เสร็จด้วยตนเองโดยคุณแม่เตือนครั้งแรก คุณแม่จะพานายปัง ไปเที่ยวบึงซี
- นางตี๋ จะต้องส่งแบบสอบถาม ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน เนื่องจากนางตี๋ต้องไปสอนวันเสาร์เป็นประจำ กิจกรรมอื่น ๆ จะนำมาพูดคุยกัน ในการประชุมครั้งต่อไป

การประเมินผล

หลังจาก การทำแบบสอบถาม 3 ครั้ง ครูเรจะติดต่อนางตี๋เพื่อหยุดคุยเรื่องความก้าวหน้าของนายปัง!

แบบบันทึกโปรแกรมความร่วมมือของ ครู – ผู้ปกครองนี้จะช่วยให้มีหลักฐานการประสานความร่วมมือของผู้ปกครองที่เป็นรูปธรรม สะดวกแก่การทบทวนกิจกรรมในชั้นที่ 4

ยุทธวิธีในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองครั้งแรก

1. สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและสมาชิกของครอบครัวของเด็ก
2. ทบทวนและปรึกษาหรือเรื่องโปรแกรมการเรียนรู้ของเด็ก
3. ทบทวนและปรึกษาหรือเรื่อง บริการอื่นใดที่เด็กต้องใช้ และการจัดบริการที่เหมาะสม
4. ทบทวนและปรึกษาหรือ เรื่องบทบาทของผู้ปกครอง
5. แนะนำวิธีการที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในเรื่องการศึกษาของเด็ก

ตัวอย่างแบบบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่บ้าน

ชื่อนักเรียน นายปิง

ชื่อคนสัมภาษณ์ นางตี๋

คำสั่ง ให้บันทึกกิจกรรมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ตั้งแต่ต้นนอน นายปิงตื่นช้า แต่งตัวช้า

หิวผมแล้วหิวผมอีก ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะแต่งชุดไหน

ทางของให้บันทึกพฤติกรรมของเด็กขณะ

อาหารเช้า เรียกครั้งแรก นายปิงไม่มา

มีกิจกรรม/สถานการณ์นั้น

ลืมกระเป๋านักเรียน รถโรงเรียนต้องรอบ่อย ๆ

นายปิง น่ารักสุด ๆ

ขึ้นรถ วิ่งตลอด อาหารเช้าต้องไปทานในรถประจำ

กลับบ้าน ให้เวลาพัก 15 นาที ทำการบ้าน ตีมน้ำส้ม ทำการบ้านต่อ คุยกับนางสมศรี
ตอนอาหารเย็น

ตอนเตรียมอาหารเย็น นายปิงช่วยจัดโต๊ะ

คุยกับนางสมศรีเรื่อง รร.เพื่อน ๆ เสื้อผ้า ผม ฯลฯ

ทานข้าวเย็น

ไม่ค่อยทานข้าว ชอบขนม ต้องเตือนว่าอย่ากินขนมมาก

หลังอาหารเย็น

ทำการบ้าน ตีมน้ำ ทำการบ้านต่อ เปิดวิทยุ เล่นกับแมว การบ้านที่ควรเสร็จใน
15 นาที อาจต้องทำทั้งคืนก็ยังไม่เสร็จ !

เตรียมเข้านอน

อาบน้ำนอน เตรียมชุดนักเรียน เป็นเรื่องวุ่นวายมากเหมือนกับการจัดแพชั่นโชว์

การเข้านอน

ยากมาก ลูกขึ้นนั่งคุยกับแม่ ลงไปในครัวบ้าง ฯลฯ

กิจวัตรของเด็ก

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

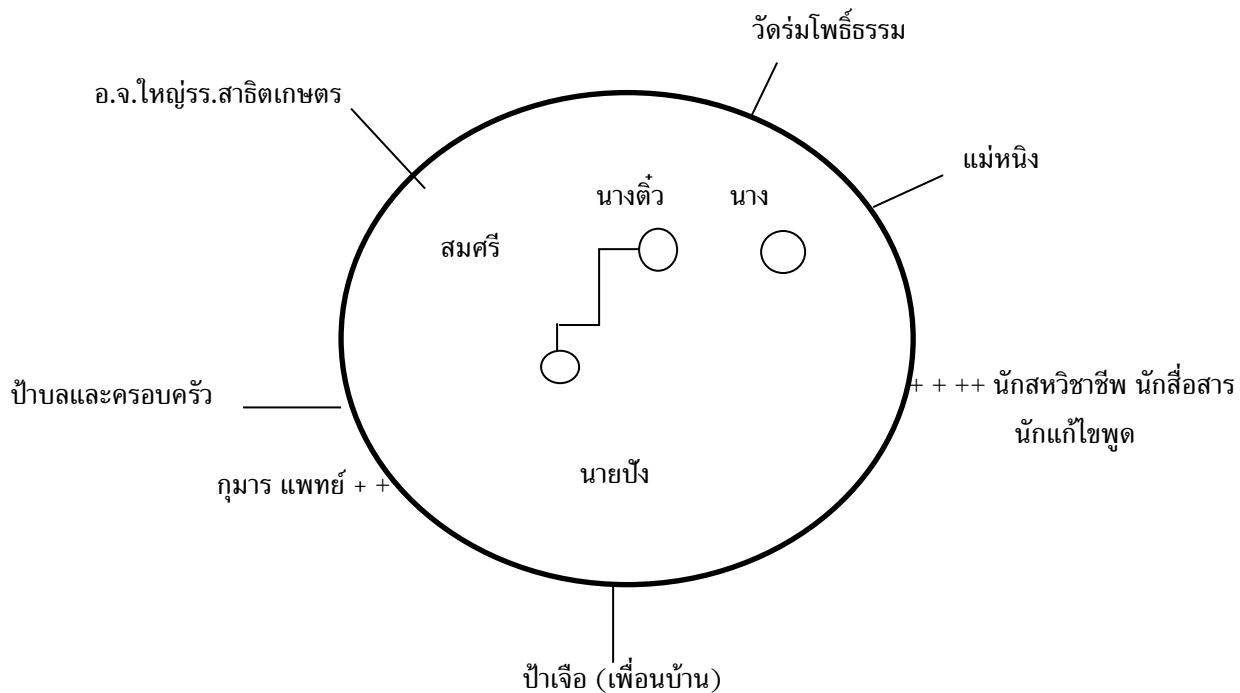
การพูดคุยหรือการประเมินแรกรับ อาจนับเป็นการประเมินได้ การพูดคุยสัมภาษณ์ครั้งนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จะต้องพูดคุยให้ชัดเจน พ่อแม่ต้องการความช่วยเหลือ บริการ การศึกษาก็อาจผสมผสานกันได้ พ่อแม่อาจบอกถึง สิ่งที่เป็นห่วง กังวล ถึง อนาคตของบุตรหลาน ครู อาจทราบถึง ลำดับความสำคัญ ก่อนหลังของผู้ปกครอง ในการพูดคุยครั้งนี้

จากการพูดคุยครั้งแรก ครูอาจใช้เทคนิค การทำแผนที่ความคิดที่แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของครอบครัวมีใครบ้างที่ครอบครัวให้ความสำคัญ หรือใครที่ครอบครัว เคารพ นับถือใกล้ชิด

Barnett , Carey , and Hall, (1993, p.72) เสนอให้ทำ

Ecomap ———— แผนที่ภาพสภาพแวดล้อมของครอบครัว
 ———— แผนที่ความสัมพันธ์ของครอบครัว

ตัวอย่าง

Ecomap จะช่วยให้ครูทราบว่า ครอบครัวของนายป้ง เกี่ยวข้องกับใครบ้าง ใช้เวลาส่วนใหญ่กับใครบ้าง

ส่วนการบันทึกกิจกรรมที่เห็นของเด็ก จะช่วยให้ ครูทราบว่า ใครเป็นคนดูแลเด็ก สภาพความเป็นไปของสมาชิกในบ้าน ใครเป็นคนตั้งกฎเกณฑ์ที่บ้านกับเด็ก พฤติกรรมใดที่เด็กทำแล้วผู้ปกครองอยากให้ครูช่วยแก้ไข เป็นต้น

วันที่.....

ชื่อนักเรียน.....

ชื่อผู้ปกครอง.....

คำสั่ง รายงานต่าง ๆ ข้างล่างนี้ อาจเกี่ยวข้องกับท่านในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง กรุณากรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่าน ข้อมูลนี้จัดทำขึ้นเพื่อจะใช้ในการช่วยเหลือท่านเท่านั้น และทาง รร. จะเก็บเป็นความลับ

1. อ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด
 2. ทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบข้อความที่มีความสำคัญกับท่าน
 3. ให้เลือกข้อความที่เป็นแนวทางการช่วยเหลือที่ท่านต้องการได้รับ 2 ข้อ จาก 4 ข้อ
 4. ท่านสามารถเขียนข้อมูลเพิ่มเติมลงในกระดาษที่แนบไว้ให้
1. ฉันอยากจะหยุดคุยเรื่องปัญหาของลูกและเรื่องการเรียนรู้ของลูกกับคนที่จะให้คำแนะนำได้ (สำคัญ / ไม่สำคัญ)
นักวิชาชีพ
พ่อแม่ที่มีปัญหาเหมือนกับลูกของฉัน
อยากให้ส่งต่อขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานแนะแนว
อยากให้บอกหนังสือที่เกี่ยวข้องที่ควรอ่าน
อยากให้.....
 2. ฉันอยากรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับลูกที่เป็นเด็กพิเศษ (สำคัญ / ไม่สำคัญ)
ฉันอยากได้ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร
ฉันอยากสังเกตการณ์ที่ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญทดสอบลูกและอยากหยุดพูดกับผู้เชี่ยวชาญ
อยากจัดประชุมครูผู้ปกครองเป็นรายบุคคล
อยากเข้าร่วมประชุมครู - ผู้ปกครองแบกลุ่ม
อยากจะ.....
 3. ฉันอยากรู้เพิ่มเติมในเรื่องว่าจะพัฒนาการเรียนรู้ของลูก (สำคัญ / ไม่สำคัญ)
อยากได้รับ ความรู้เป็นลายลักษณ์อักษร
อยากจะมีส่วนร่วมในการสอนอย่างเป็นทางการ
อยากมีส่วนร่วมในการอภิปรายของครู-ผู้ปกครอง
อยากพบกับผู้เชี่ยวชาญ
อยากจะ.....

4. ฉันอยากจะเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการจะช่วยเหลือเด็กที่บ้าน (สำคัญ / ไม่สำคัญ)

.....อยากจะสังเกตลูกที่โรงเรียน

.....อยากเข้าร่วมการประชุมที่เสนอวิธีสอนต่างๆ

.....อยากทำงานกับครูในห้องเรียนของลูก

.....อยากให้อ่านวารสารและรับจดหมายข่าวสารของโรงเรียน

.....อยากจะ.....

5. ฉันอยาก..... (สำคัญ / ไม่สำคัญ)

ข้อมูลเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กทั่วไปหากข้อใดที่ท่านสนใจ หรือเกี่ยวข้องกับท่านขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓

.....1. การช่วยลูกของฉันในการเรียน

.....2. การสร้างความเชื่อมั่นให้เด็ก

.....3. การช่วยเลือกหนังสือ เกม ของเล่น ประสบการณ์ที่จะช่วยให้เด็กเรียนดีขึ้น

.....4. การสอนให้ลูกทำตามคำสั่งให้ดีขึ้น

.....5. การช่วยให้ลูกชอบเรียน

.....6. การช่วยเหลือทางพัฒนาการทางภาษา

.....7. ให้เด็กเรียนรู้เรื่องการแก้ปัญหา

.....8. วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดี

.....9. วิธีป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก

.....10. วิธีการดูแลเด็กเวลาเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุ

.....11. วิธีการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม

.....12. วิธีการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

.....13. วิธีการสอนให้ลูกแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ

.....14. วิธีการสอนให้ลูกเข้ากับสมาชิกในครอบครัว

.....15. วิธีการสร้างมิตรภาพ สัมพันธภาพที่ดีกับลูก

.....16. วิธีการเพิ่มทักษะ การแก้ปัญหาของพ่อแม่

ฉันสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่อง ต่อไปนี้

.....ศิลปะ การเคลื่อนไหวอิสระ ดนตรี กิจกรรมสำหรับเด็กเกมการศึกษาและกิจกรรม

การออกกำลังกาย สุขภาพ การอยู่ดีมีสุข โภชนาการ – การลดน้ำหนัก

.....นันทนาการ และ งานอดิเรก

.....การนอนหลับ

.....อื่นๆ.....

Powell (1989,p.77) กล่าวว่า ให้โรงเรียนให้ผู้ปกครองแสดงความจำนงในการรับบริการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือบอกเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากขึ้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญในเรื่องการกรอกแบบฟอร์มนี้ และจัดบริการให้จริงจังต่อเนื่อง และนำข้อเสนอมาคุยแลกเปลี่ยนกันในการประชุมผู้ปกครอง ก็จะเป็นประโยชน์ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กแต่ละคนควรจะขอดูได้ตลอดเวลา การประชุมผู้ปกครองกลุ่มย่อยเฉพาะห้องเรียนควรมีบรรยากาศแบบกันเอง Denise and Giangreco (1996,p.77) เสนอแนะสิ่งๆที่ควรให้ความสำคัญในการประชุมกับผู้ปกครอง

- ให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ของแต่ละครอบครัว
- ระมัดระวังในบทบาทตนเองว่าเป็นนักวิชาชีพ ครู
- ระมัดระวังความลำเอียงความเชื่อส่วนบุคคลของตนเองไม่ให้เป็นอุปสรรค
- หาความรู้เพิ่มเติมเรื่องวัฒนธรรมของผู้ปกครองถ้ามีพร้อมทั้งเรียนรู้จากครอบครัวต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำงานกับผู้ปกครองครั้งแรก ควรให้ความสำคัญกับความจำเป็นของผู้ปกครองก่อนความจำเป็นของครู ซึ่งอาจสอดแทรกได้ภายหลัง ครูต้องเคารพในความเชื่อ วัฒนธรรมของแต่ละครอบครัวให้ความสำคัญกับครอบครัว ว่า เขาเป็นผู้รู้เรื่องเด็กมากที่สุด ครูต้องแสดงความจริงใจในการให้การสนับสนุน

- กิจกรรมวิพากษ์ เรื่อง กรณีศึกษาจาก ecomap ว่าจะทำอย่างไร

การประเมินความพยายามในการที่ดึงพ่อแม่มาให้ร่วมมือ

ในการประเมินความร่วมมือของผู้ปกครอง ควรประเมินอะไรบ้าง Kreider (1998,p.78) จากสถาบันวิจัย ครอบครัว ของมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด เสนอว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรถามตนเองในเรื่องต่อไปนี้

- ความสัมพันธ์ของตนเองกับครูประจำชั้นของลูกเป็นอย่างไร
- ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าโรงเรียนคาดหวังอะไรจากตน และผู้ปกครองให้อะไรกับโรงเรียนเกี่ยวกับลูกบ้าง
- ทำอย่างไรเราจะช่วยให้การเรียนของลูกที่โรงเรียน
- เรื่องที่ผู้ปกครองควรบอกให้ครูรู้เกี่ยวกับลูก
- ทำอย่างไรผู้ปกครองจึงจะเป็นประโยชน์กับโรงเรียน
- ผู้ปกครองจะให้ข้อมูลกับครูได้อย่างไร

ตัวชี้วัดการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองและครู คือ

- ระดับความร่วมมือ มีมากน้อยแค่ไหน
- จำนวนกิจกรรมที่ผู้ปกครองสนใจมาร่วม
- จำนวนครั้งที่ครูติดต่อผู้ปกครอง
- จำนวนครั้งที่ผู้ปกครองเป็นผู้ริเริ่มการติดต่อกับทางโรงเรียน

นอกจากนั้น การประเมินการติดต่อของ ครอบครัว ตัวอย่างคำถาม

การสื่อสาร: เป็นการสนทนาแบบเปิด มีการพูดคุยต่อเนื่องหรือไม่

ความยั่งยืน: ความร่วมมือ ต่อเนื่องคงทนหรือไม่ ทรัพยากรมีหรือไม่

วิธีและประเมินผล: มีการสอบถามความต้องการจำเป็นหรือไม่ ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์
ในการตั้งเป้าหมายกำหนดวัตถุประสงค์หรือไม่

บรรยากาศทางการเมือง: มีการกดดัน หรือบังคับผู้ปกครองหรือไม่

- ทรัพยากร สภาพแวดล้อม งบประมาณ คน มี หรือ ไม่
- จุดเน้น มีการสรุป ปัญหา วิธีการเหมาะสมใช้ไหม
- ประวัติ มีประวัติของความร่วมมือ การแก้ปัญหามาก่อนหรือไม่
- ภาวะผู้นำ มีการสนับสนุนการสร้างทีมงานหรือไม่ เคารพความแตกต่าง ใช้จุดแข็ง
ของบุคคลหรือไม่
- ความเข้าใจ ผู้ร่วมงานเข้าใจชุมชน คน วัฒนธรรม คุณค่า อุปนิสัยหรือไม่

สรุปกิจกรรมที่ควรจัดคือ

- การประเมินแรกรับเด็กและผู้ปกครอง เพื่อสร้างเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียน
ของเด็กร่วมกัน แล้ววางแผนการพัฒนาโดยวางแผนกิจกรรม ประเมินผลการจัดกิจกรรม
และทบทวน
- กิจกรรมของผู้ปกครอง เปลี่ยนแปลงไปตาม จำนวนเวลาที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ
ความตั้งใจ ในการให้ความร่วมมือ
- การสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือและเป็นเทคนิคการหาข้อมูลควรทำด้วยความระมัดระวัง
ความรู้สึกของผู้ปกครอง
- ความพยายามในการให้ความร่วมมือ ต้องได้รับการประเมินเพราะเป็นการแสดง/บอก
ระดับของความร่วมมือของผู้ปกครอง

ความร่วมมือและการสื่อสาร

การศึกษาพิเศษควรจะเป็นงานที่ทำร่วมกันระหว่างครอบครัวและครู (Spinelli , 1999,p.83) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรฐานของการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองและครอบครัวไว้อย่างชัดเจนในระดับชาติ (Lockett , 1999.p.83) มาตรฐานนี้เน้นความร่วมมือ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนทักษะการเป็นพ่อแม่ บทบาทของพ่อแม่ในการศึกษาของลูก และกล่าวถึง บทบาทของพ่อแม่ในฐานะหุ้นส่วนใหญ่ในการตัดสินใจและพิทักษ์สิทธิลูก

Bauer , Joseph and Zwicker (1998,p.83) เปรียบเทียบความร่วมมือของพ่อแม่กับครูเหมือนกับคู่เต้นรำ ที่จะต้องเรียนรู้จังหวะของกันและกัน หากทั้งคู่เต้นสัมพันธ์กัน ภาพที่ออกมาก็จะสวยงาม ในการเต้นรำบางครั้ง มีการแยกแสดงเดี่ยวให้เป็นจุดเด่นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บางครั้งก็แสดงความสามารถร่วมกัน

ดังนั้นความร่วมมือของผู้ปกครองและครูจึงต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ และจะต้องบูรณาการทักษะของแต่ละฝ่ายเข้าด้วยกัน

โรงเรียนจะต้องคำนึงถึง ภูมิหลังของผู้ปกครองและรู้ว่าผู้ปกครองมีศักยภาพด้านใดบ้าง โรงเรียนต้องการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์จะจัดกิจกรรมอะไรที่จะนำความรู้ความสามารถและทักษะของผู้ปกครองมาใช้อย่างบูรณาการเพื่อความก้าวหน้าทางการเรียนของบุตรหลาน トラบใดที่ลูกยังอยู่ในโรงเรียน ความสัมพันธ์และความร่วมมือของพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องเจริญเติบโตไปตามอายุของเด็ก ในเรื่องของความร่วมมือ ควรคำนึงถึง

1. ธรรมชาติของการให้ความร่วมมือ และการเป็นหุ้นส่วนกับพ่อแม่
2. การสื่อสารกับครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ
3. อุปสรรคของการให้ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม

ความร่วมมือ (Collaboration)

เป็นกระบวนการที่คนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องประสบการณ์ต่าง ๆ มาทำงานร่วมกัน เพื่อร่วมกันระดมความคิดและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ความร่วมมือเกิดขึ้นเมื่อคนในกลุ่มได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนอำนาจและบทบาทหน้าที่กัน เพื่อให้ทุกคนรับรู้และร่วมกันกำหนด วิธีการที่จะแก้ปัญหาร่วมกันซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สามารถแก้ไขได้โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นความร่วมมือของครูและผู้ปกครองจะส่งผลดีต่อผลการเรียนของเด็กและความสุขของครอบครัวและครู

Bruner, Kunesch, & Knuth (1992, p.84) กล่าวว่า ลักษณะของการสื่อสารที่ส่งผลต่อความร่วมมือที่ดี ได้แก่

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ให้ความร่วมมือ
2. ยุทธศาสตร์ที่ใช้ต้องเป็นไปได้และทุกคนเห็นพ้องต้องกัน
3. ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน
4. **การร่วมมือต้อง.....**
5. ให้คำสัมภาษณ์กันแล้วต้องรักษาสัญญา คำพูด
6. ต้องทำให้ดีที่สุด ไม่ทำงานแบบเข้าขามเย็นขาม ไม่ยอมให้ความเห็นต่าง มาเป็นอุปสรรคในการที่จะมุ่งมั่นไปให้ถึงเป้าหมาย
7. สร้างความเป็นเจ้าของในทุกๆระดับ
8. ริเริ่มและปฏิบัติยกย่องความสำเร็จ
9. ประชาสัมพันธ์ความสำเร็จ

มิติของความร่วมมือ เกี่ยวข้องกับ 4 มิติ

มิติที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์และการเป็นหุ้นส่วน

มิติที่ 2 บริการด้านการประสานงานบริการและอธิบายตัวเลือกของการให้บริการตามลำดับ

มิติที่ 3 ให้ความเคารพ

มิติที่ 4 ความยืดหยุ่น

จากมิติต่างๆ ทั้ง 4 มิตินี้ นักวิชาชีพ สามารถช่วยครอบครัวให้ช่วยเหลือเด็กและช่วยเหลือ

ผู้ปกครองให้เสริมสร้างความเข้มแข็งในบทบาทของพ่อแม่

เป้าหมายของการร่วมมือ คือการรักษาไว้ซึ่งศักดิ์สิทธิ์ของหน่วยของครอบครัว และให้การสนับสนุนพ่อแม่ที่อยู่สถานะลำบากในบางสถานการณ์เพื่อความอยู่รอด

มลิวัลย์ ธรรมแสง. 13.50 น. วันที่ 8 มี.ค. 2557. @home. P.86. Parent and schools.

Ann M.Bauer Thomus M.Shea. 2003.